

Kroniek van het Arp Schnitger-orgel

- 1704 Bouw van het orgel door Johannes Radeker en Rudolf Garrels namens Arp Schnitger uit Hamburg. Orgelkast, orgelbalkon en borstwering mogelijk van Allert Meijer, lofwerk waarschijnlijk van Jan de Rijk.
- 1705-c1721 Onderhoud waarschijnlijk door Radeker.
- c1722-1785 Onderhoud waarschijnlijk door A.A. Hinsz.
- 1786-1808 Onderhoud waarschijnlijk door H.H. Freytag & F.C. Snitger Jr.
- 1809 Restauratie door Heinrich Hermann Freytag. Borstwering orgelbalkon rechtgetrokken, vervanging windvoorziening, aanbrengen pedaalklavier met vol octaaf (onderste 4 zwarte toetsen een octaaf hoger aangekoppeld), nieuw beleg handklavier, reparatie pijpwerk en barokstemming i.p.v. middentoon). Oude Trompet in nieuw grenen stevelblok.
- c1860 Restauratie door P. van Oeckelen (o.a.. uitbreiding met kleine windladen en pijpen voor een vol groot octaaf. Daartoe de orgelkast provisorisch verbreed. Vervanging van aantal slechte kleine frontpijpen. Front van tinfolie voorzien. Quint 1½' weggenomen; Quint 3', Woudfluit 2', Sexquialter en Scherp vervangen door Praestant 8', Bourdon 16' D en Viola di Gamba 8'. De gesneden vleugelstukken langs zij de orgelkast uitgebreid om de verbreding van de orgelkast te camoufleren. Stemming min of meer gelijkzwevend.
- 1891 Restauratie door Jan Doornbos te Groningen. Spaanbalgen van Freytag vervangen door een grote magazijnbalg met handpomp.
- 1987 Restauratie en grotendeels reconstructie naar de oude toestand door de fa. Gebroeders Reil (Heerde); adviseurs Klaas Bolt en Stef Tuinstra.

Dispositie:

Praestant	4 voet	Ventyl	
Hollpijp	8 v	Tramblant (opliggend)	
Octav	4 v	Windvoorziening	: 1 magazijnbalg (1891)
Floit	4 v	Toonhoogte	: ruim een halve toon boven
Quinta	3 v		normaal
Super Octav	2 v	Winddruk	: 62 mm waterkolom
Waltfloit	2 v	Stemming	: ¼ komma middentoon zonder
Quint	1½ v		aanpassingen
Sexquialt	2 starck		
Scharp	4 starck		
Trompet	8 v		

De middentoonstemming heeft als belangrijkste karakteristiek, dat d.m.v. zwevingsloos ('rein') gestemde tertsen een grote mate van harmonie en rust in de klank wordt verkregen. De zuivere grote drieklank (de 'Trias Harmonica') gold als het aardse symbool van de 'Mikrokosmos', de aardse verklanking van de hemelse muziek, zoals die in de 'Harmonie der Sferen', de buitenaardse 'Makrokosmos', zou klinken: zuiver, harmonieus en perfect. Opvallende kenmerken van deze stemming zijn verder, dat de halve toonsafstanden binnen het octaaf niet aan elkaar gelijk zijn en dat alleen in toonsoorten met niet meer dan 3 kruisen en 2 mollen kan worden gespeeld. Daarnaast is er de beperking van de zg. 'wolfsquint' gis-dis, die onbruikbaar vals is. Toentertijd werden aan deze fenomenen de betekenis van de aardse gebrokenheid toegekend.

